

Hvile som al Tid syntes hende herligere end selv de herligste af Livets Gaver.

*

*

De, som sørge over hende,* prøve paa at mindes, at netop saaledes som Døden kom — hurtigt og paa Livets og Kraftens Middagshøjde — havde hun ønsket, at den skulde naa hende. De prøve ogsaa paa at mindes, at alt som hendes Livsrigdom voxede, var der ogsaa fremkommet Stof til nye Brydninger. En saadan var opstaaet af Videnskabens Krav paa den ene Side og Literaturens paa den anden, af Vanskeligheden ved at strække til for begge, og samtidig ogsaa for den inderlig elskede opvoxende Datter. En anden Konflikt opstod ved hendes Ansættelse i Udlandet, medens hendes literære Virksomhed krævede Ophold i Hjemlandet. Og andre endnu dybere Brydninger mødte hende, som saa mangen anden, i Nødvendigheden af Kompromisser under „Kampen for Lykken.“

Men skønt Vennerne prøve paa at *tænke* alt dette, kan de ikke *føle* det. Skulde Tilværelsen ikke for hende — denne „Sjæl af Ild og Sjæl af Tanker“ — kunne have vist sig mere blød og plastisk end for andre ringere Naturer, som knuses imod dens Haardhed? Skulde ikke *disse* stærke Vinger kunne have hævet sig over Skranker, som var himmelhøje for andre?

Ja, nu kan vi kun spørge, ikke andet.

I vort Land, hvor en Del af Sonja Kovalevskys rige Liv hengik, kommer man vel ofte til at tage hende til Exempel og til Spore, naar det gælder kvindelig Stræben mod mere Lys og mere Frihed. Og dette med fuld Ret. Men man bør ogsaa derved mindes dette: For Sonja Kovalevsky, Aarhundredets og maaske alle Tiders hidtil berømteste kvindelige Videnskabsdyrker, var det ikke Videnskaben, ikke Litteraturen, ikke Æren, som var Tilværelsens *Midtpunkt*. Hun følte lige saa dybt som en anden genial Kvinde, at Berømmelsen kun var „un peu de bruit autour de son cœur.“ Thi for hende, som for den naiveste unge Pige, var *Hjertet* Livets Kilde.

Og man bør mindes et endnu. For Sonja Kovalevskys *Venner* var det ikke hendes Storhed, som gjorde hende dyrebare. Hvad der gjorde hende enestaaende i deres Øjne, var, at hun i sjælden Grad besad det, som Goethe mente vi burde bønfalde om:

Store Tanker og et rent Hjerte.

Ellen Key.